

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดยิ่งทวีคูณมากขึ้น ผู้ต้องขังวัยหนุ่มก็จะมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย สืบเนื่องจากวัยรุ่นที่ขาดการศึกษาไม่สามารถไปประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ได้ จึงเลือกที่จะใช้เส้นทางในการหารายได้แบบผิด ๆ วัยรุ่นที่ขาดการศึกษา ขาดรายได้ มีแนวโน้มในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้เสพ หรือผู้ค้า เพราะยาเสพติดเป็นสิ่งที่ถูกเอ้ายวนได้โดยง่าย หากปราศจากจิตใจที่เข้มแข็ง หรือคบเพื่อน หรือสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ในแหล่งค้ายาเสพติด หรือแม้กระทั่งสิ่งเร้า ความซึ้งใจจากรายได้ตอบแทนจำนวนมหาศาลที่คุ้มค่าต่อการเสี่ยงการกล่่าลงกระทำความผิด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นส่วนใหญ่การกระทำความผิด และลงถูกลงโทษจำคุกเป็นระยะเวลานานภายในทัณฑสถานวัยหนุ่มนั้น

การให้การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการป้องกันไม่เกิดการกระทำความผิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในช่วยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ก็คือ วัยรุ่น ที่จะส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตว่าจะไปไหนทางทิศทางใด ซึ่งถ้าหากมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีแล้ว ปัญหาการกระทำความผิดจะลดลงได้เป็นอย่างมากตามไปด้วย ทั้งนี้รวมถึงการให้การศึกษา ฝึกอบรมเล่าเรียนแก่ผู้ต้องขังวัยหนุ่มภายในทัณฑสถานวัยหนุ่มนั้นด้วย หากเขาได้ก้าวพลาดกระทำความผิดมาแล้ว ก็ควรที่จะแก้ไขฟื้นฟูด้วยวิธีการให้การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินการตามแผนฟื้นฟูผู้ต้องขังวัยหนุ่ม

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่เป็นผลโดยตรง ทำให้การพัฒนาแก้ไขผู้ต้องขังวัยหนุ่มขาดประสิทธิภาพ ก็คือในปัญหาในการจัดการศึกษาให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม กล่าวคือ ด้านหลักสูตรการศึกษามราชทัณฑ์ไม่มีหลักสูตรการศึกษาเป็นของตนเองต้องอาศัยหลักสูตรของหน่วยงานที่เข้าไปดำเนินการร่วม เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เป็นต้น หลักสูตรเหล่านี้เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่ใช้กับนักเรียนนักศึกษาทั่วไป แม้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มผู้นั้นจะเรียนและสามารถจบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยได้ มีความรู้ในระดับที่จะสามารถประกอบอาชีพได้ แต่ด้วยข้อจำกัดสิทธิบางประการในการประกอบอาชีพ อาจเรียนมาแล้ว

ไม่สามารถไปประกอบอาชีพได้จริงตามที่ได้เล่าเรียนมา จึงอาจทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน เมื่อว่างงานก็จะไม่มีรายได้มาหาเลี้ยงชีพ และอาจส่งผลให้เกิดความคิดในการกระทำความผิดซ้ำอีกได้

วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังวัยหนุ่ม คือ การเน้นการให้การศึกษาเป็นหัวใจหลัก เพื่อให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อีกครั้ง โดยมีความรู้ติดตัวออกมาประกอบอาชีพและไม่หวนกลับไปทำกระทำความผิดซ้ำอีก การศึกษาเล่าเรียนจึงต้องมีลักษณะที่ไม่เหมือนกับการเรียนทั่วไปแต่จะต้องมีลักษณะจำเพาะต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังวัยหนุ่มเท่านั้น การที่ราชทัณฑ์ยังได้เน้นการใช้แรงงานผู้ต้องขังวัยหนุ่มไปด้วย ทำให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่พ้นโทษออกมาแล้ว กลับไม่ได้วิชาความรู้ภายหลังพ้นโทษ จึงทำให้ไม่สามารถไปประกอบอาชีพที่ดีที่มีรายได้เพียงพอหาเลี้ยงชีพตนเองหรือหาเลี้ยงครอบครัวได้ ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลโดยตรงและเป็นปัจจัยให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ เมื่อรับตัวผู้ต้องขังวัยหนุ่มแล้วหาได้มีการจำแนกผู้ต้องขังวัยหนุ่มออกจากผู้ต้องขังวัยหนุ่มด้วยกันไม่ จึงอาจส่งผลให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่มีความประพฤติไม่ดีได้สัมผัสสอนผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่มีแนวโน้มกลับเป็นคนดีง่ายกว่าต้องถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดีไปด้วย อันเป็นการเรียนรู้พฤติกรรมกระทำความผิดจากผู้ต้องขังวัยหนุ่มด้วยกันเอง และปัญหาในการจัดให้การศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมและต่อเนื่องกับระยะเวลาต้องโทษ เพราะการศึกษาจะต้องจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับระยะเวลาต้องโทษแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญในการทบทวนความรู้การวางแผนที่ดีนำมาปรับใช้ในสังคมได้จริง เพื่อให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งในขณะพ้นโทษนั้น เป็นผู้ใหญ่เต็มตัวแล้ว สามารถกลับมาใช้ชีวิตและนำความรู้ที่ได้มาประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่กลายเป็นบุคคลตกขอบ ตกยุค ตกสมัยของสังคมไป ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญและสืบเนื่องมานานอันส่งผลให้การเรียนการศึกษาในทัณฑสถานวัยหนุ่มส่วนใหญ่ไม่เกิดประโยชน์ ถึงแม้ว่าทางทัณฑสถานวัยหนุ่มจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่ให้การศึกษาจากภายนอก แต่ก็เพียงจัดให้มีการศึกษาเท่านั้น แม้หลักสูตรจะเทียบเท่ากับการศึกษาภายนอก แต่หาได้มีการแนะนำที่ดีจากผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ หรือนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ในการเรียนไม่อาทิ การแนะนำในด้านโอกาสในการนำความรู้มาใช้ได้จริง เพราะบางอาชีพไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของเอกชนบางตำแหน่ง ผู้กระทำความผิดที่เคยเป็นผู้ต้องขังจะถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ หรือถูกรับเข้าทำงาน เพราะในฐานะที่เคยเป็นผู้ต้องขังมาก่อน ซึ่งตราบาปเหล่านี้ในสังคมไทยไม่ได้ให้การยอมรับ แต่ผู้ต้องขังวัยหนุ่มเหล่านั้นกลับไม่ทราบถึงข้อจำกัดสิทธิและเข้าเรียนไป พอจบหลักสูตรได้รับการปล่อยตัวออกมาแล้วไม่สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประกอบอาชีพตามสาขาวิชาชีพที่ได้เล่าเรียนมา สำหรับประเทศไทยผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่ประสงค์จะ

ศึกษาเล่าเรียนต่อ มิได้มีเจ้าหน้าที่เรือนจำหรือหน่วยงานของรัฐมาให้การสนับสนุนและดูแลภายหลังการปล่อย และไม่มีอาสาสมัครมาให้การช่วยเหลือเหมือนอย่างในประเทศญี่ปุ่นและอังกฤษ

ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า หากปราศจากการให้ความรู้ การจัดให้การศึกษาที่ดี เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีคิด อุปนิสัยของผู้ต้องขังวัยหนุ่มแล้ว จะไม่สามารถลดปัญหาการกลับมากระทำความผิดซ้ำ และปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำได้เลย เพราะนอกจากผู้ต้องขังวัยหนุ่มขาดความรู้ในการประกอบอาชีพแล้ว ยังต้องเผชิญปัญหาการปิดกั้นทางสังคมสำหรับคนขี้คุกอีก ซึ่งเป็นปัญหาสืบเนื่องมานาน และไม่มีท่าทีจะแก้ไขทัศนคติของสังคมส่วนใหญ่ ให้เปิดโอกาสรับอดีตผู้ต้องขังเข้าทำงานได้เลย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการให้การศึกษาแก่ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม จะพบว่า มีข้อบกพร่องอยู่บางประการ ซึ่งหากได้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในพัฒนาระบบการดำเนินจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องตามกฎกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ในข้อ 51 ซึ่งบัญญัติว่า “นักโทษเด็ดขาดอายุต่ำกว่า 25 ปี ให้คำนึงถึงการศึกษาและการอบรมเป็นพิเศษ” แล้วจะสามารถพัฒนาผู้ต้องขังวัยหนุ่มได้เป็นอย่างดีไม่ว่าในด้าน บุคลิกภาพ พฤติกรรม อุปนิสัย ความรู้ หรือวิชาชีพ เป็นต้น และช่วยลดปัญหาการกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกของผู้ต้องขังวัยหนุ่มได้มากยิ่งขึ้น ดังนี้ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. บัญญัติกฎกระทรวงในเรื่อง การให้การศึกษาของผู้ต้องขังวัยหนุ่มโดยเฉพาะ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยมุ่งเน้นให้การศึกษาอบรมแก่ผู้ต้องขังวัยหนุ่มเป็นสำคัญ เพราะในช่วงอายุของวัยนี้ ผู้ต้องขังวัยหนุ่มยังสามารถกลับตัวเป็นคนดีของสังคมและสามารถเป็นกำลังของชาติในอนาคตได้ ดังนั้นในการบัญญัติกฎกระทรวงดังกล่าว จะต้องบัญญัติถึงหลักการสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา การฝึกอบรม จะต้องออกแบบมาเพื่อช่วยผู้ต้องขังวัยหนุ่มให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีวินัยในตนเอง มีจริยธรรม มีความรู้และสามารถนำความรู้ทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันภายหลังพ้นโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ต้องมีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังวัยหนุ่มอีกชั้นหนึ่งโดยแบ่งตามช่วงอายุ จะต้องไม่รวมผู้ต้องขังวัยหนุ่มทุกช่วงวัยไว้ในแผนเดียวกัน เช่น จะไม่ให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มอายุ 18 ปี อยู่ร่วมกับผู้ต้องขังวัยหนุ่มอายุ 25 ปี ทั้งนี้เพราะผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันจะมีพฤติกรรม ความคิด สภาวะทางจิตใจ อารมณ์และสภาพร่างกาย ในลักษณะคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุเดียวกันนี้เองจะทำให้ง่ายต่อการรับการเรียนรู้ รับสิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ ดังนั้นการ

วางแผนและการดำเนินการให้การศึกษาแก่ผู้ต้องขังวัยหนุ่มเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูจะกระทำได้ง่าย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพมากกว่าการขังตามกำหนดระยะเวลาที่คงเหลือโทษ จำคุก อีกทั้งยังเป็นกระตุ้นให้เกิดกำลังใจในการชีวิตในทัณฑสถานให้เกิดประโยชน์มากกว่าที่จะรู้สึกโดดเดี่ยว และไม่รู้ว่าจะดำเนินชีวิตต่อไปเพื่ออะไร

1.3 วิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น จะต้องกำหนดถึงสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ หน้าที่ต่าง ๆ ข้อห้ามและบทลงโทษทางวินัยสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่ฝ่าฝืนข้อห้ามนั้นให้ชัดเจน อันเป็นหลักปฏิบัติสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

2. ต้องมีการจัดสร้างเรือนจำเพื่อการศึกษาอบรมแก่ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม โดยเฉพาะเพื่อรองรับกับการดำเนินการให้การศึกษาดังกล่าว ให้สามารถบรรลุผลได้ เรือนจำนี้จะสามารถแยกผู้ต้องขังวัยหนุ่มออกจากผู้กระทำความผิดประเภทอื่น และแยกผู้ต้องขังวัยหนุ่มตามอายุ ป้องกันการเรียนรู้พฤติกรรมจากผู้กระทำผิดที่มีสันดานเป็นผู้ร้ายการ ป้องกันการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีจากผู้ต้องขังวัยหนุ่มรุ่นพี่รุ่นน้อง และยังสามารถที่จะค้นหาบุคลิกภาพตัวตนที่แท้จริง ความสามารถพิเศษต่าง ๆ ของผู้ต้องขังวัยหนุ่มแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นกลไกส่งเสริมการศึกษาอยู่ในตัว

3. ต้องมีการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา การฝึกอบรมและการฝึกวิชาชีพ ที่จัดให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับเป็นคนดีคืนสู่สังคมได้อีกครั้ง อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละครั้งถึงสองครั้ง เพื่อให้เท่าทันเหตุการณ์สังคมภายนอกและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งในบางหลักสูตรอาจเป็นได้แค่เพียงหลักสูตรเสริมสร้างให้มีความรู้เท่านั้น และในบางหลักสูตรจะต้องมีการบังคับให้เรียนเพื่อให้เป็นพื้นฐานติดตัวผู้ต้องขังวัยหนุ่มทุกคน การจัดให้มีการเรียนการสอนโดยมิได้มีการวางแผนหรือขาดการแนะนำหรือขาดการตรวจสอบที่ดี จะทำให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มเข้าใจผิดถึงความต้องการของตนเอง ได้ว่า เมื่อตนจบหลักสูตรการเรียนแล้ว ตนจะสามารถกลับมาประกอบอาชีพนั้นได้ ทั้งที่จริงกลับไปประกอบอาชีพตามที่ตนหวังไว้ไม่ได้นอกจากนี้การตรวจสอบดังกล่าวยังเป็นการป้องกันการสูญเสียค่าใช้จ่าย เสียโอกาสในการเรียนด้านอื่น ๆ และเสียเวลาโดยไม่จำเป็นอีกด้วย

4. ต้องมีกฎหมายรับรองหน่วยงานในภาครัฐและองค์กรเอกชนให้เข้ามามีบทบาททำหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ต้องขังวัยหนุ่ม โดยเฉพาะในการศึกษาต่อเนื่องภายหลังการปล่อยตัว และควบคุมดูแลความประพฤติให้สามารถเรียนจบได้ ทั้งนี้อาจกำหนดให้หน่วยงานหรือองค์กรข้างต้นมีอำนาจในการพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องขังวัยหนุ่มเป็นรายบุคคลก่อนกำหนดได้ ภายใต้เงื่อนไขความประพฤติดี สำนึกดี การเรียนดี และผู้ต้องขังวัยหนุ่มนั้นจะต้องไปเรียนต่อหรือทำงานเท่านั้น ทั้งนี้โดยมีการตรวจสอบ หรือให้รายงานตัว หรือรายงานผลการเรียนทุกภาคเรียนไป เพื่อให้

ผู้ต้องขังวัยหนุ่มได้ทดลองการใช้ชีวิตในสังคมปกติอีกครั้ง และเป็นการเพิ่มโอกาสในการศึกษา
ต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น หรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ในการศึกษาด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น